

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-10/2018/11
Ljubljana, 21. 6. 2018

Osnutek

ZAPISNIK

10. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 6. junija 2018 v sejni sobi 209 /II Šubičeva 4, Ljubljana.

Prisotni:

- predsednik: Rajko Fajt
- člani: Milan Ozimič, Marjan Maučec, Franc Kangler, Bojan Kekec, Bojan Kontič, Branimir Štrukelj, Bojana Potočan.

Opravičen: mag. Marko Zidanšek

Sejo je vodil predsednik Rajko Fajt.

Na seji so bili prisotni tudi:

z Vrhovnega državnega tožilstva - mag. Andrej Ferlinc, vrhovni državni tožilec in Irena Kuzma, vrhovna državna tožilka;

Mojca Gruden, višja državna tožilka, vodja oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili;

Darja Šlibar, višja državna tožilka in namestnica vodje Specializiranega državnega tožilstva;

z Državnotožilskega sveta: podpredsednica Tamara Gregorčič;

z Ministrstva za pravosodje:

- mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo;

- Lucija Remec, vodja Službe za nepremičnine in investicije pravosodnih organov;

- Tina Teržan, Služba za nepremičnine in investicije pravosodnih organov;

- Rok Dvornik, Služba za informatiko in e-pravosodje;

- Gabrijela Sarjaš Dirnbek, vodja Projektne enote Učinkovito pravosodje.

Predlog dnevnega reda:

1. **Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2017, EPA 2750 - VII**
2. **Letno poročilo o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2620 - VII**
3. **Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2610 - VII**
4. **Potrditev zapisnikov 5., 6. in 7. redne seje komisije in 2. izredne seje komisije**
5. **Pobude in vprašanja**

Predlog dnevnega reda je bil soglasno sprejet.

Ad1) Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2017, EPA 2750 – VII

Predlagatelj (Vrhovno državno tožilstvo) je predstavil Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2017 (skupno poročilo). Priprava skupnega poročila je zahteven proces in predstavlja celoto tožilskega dela. Sprejeta je bila nova politika pregona, ki je kot prioriteto izpostavila gospodarski kriminal, druga pomembna točka, pa je bila razbremenitev sodišč oziroma količinsko uravnavanje dotoka na sodišča.

Delež obsodilnih sodb se je v 2017 povišal na 87%, hkrati se je zmanjšalo število pritožb, kar pomeni, da so bili vpleteni v večini zadovoljni s postopki. V celotni Sloveniji deluje 215 državnih funkcionarjev – državnih tožilcev in kljub kadrovskim okrepitvam, ki so jih bila državna tožilstva deležna v preteklem obdobju, skupno število državnih tožilcev ne presega 83% zasedenosti delovnih mest državnih tožilcev. 2017 so državna tožilstva prejela 27.985 kazenskih ovadb in primerjava z Veliko Britanijo (država z več kot 60 milijoni prebivalcev, tožilstva pa na letni ravni prejmejo okoli 68.000 kazenskih ovadb) pokaže kam sodijo številke, ki jih prejmejo slovenska tožilstva. Žal gre v mnogih primerih tudi za šikanozne ovadbe, zato je to tudi sociološki problem, ko ljudje svoje težave oziroma spore rešujejo preko državnih in pravosodnih organov. Veliko število ovadb je zato zavrženih in Zakon o kazenskem postopku je uvedel številne možnosti selekcijskih mehanizmov. Tako je bilo po poravnavanju ali odloženem pregonu zavrženih 1520 ovadb ali 9% polnoletnih storilcev, kar je primerljivo s preteklim letom, ko je bil ta delež 10%. 2017 je bilo obtoženih 9163 polnoletnih obdolžencev, kar je 35% glede na število vseh polnoletnih storilcev, ki so jih državna tožilstva obravnavala in sprejela končno odločitev. Delež je približno enak in kaže na konstantno uspešnost alternativnih načinov reševanja sporov.

Na področju gospodarske kriminalitete je bila v 112 primerih izvršena zahteva za odvzem premoženjske koristi, sodišče pa je odredilo začasno zavarovanje v 86 primerih. Sodišča so sledila predlogom tožilstva v 86% primerov.

Državni tožilci so se udeležili 14.415 narokov za glavno obravnavo in 13.857 drugih narokov po Zakonu o kazenskem postopku, številka je potrebna omembe, ker v tistem času, ko so državni tožilci na narokih, ne morejo reševati lastnih zadev. 2017 se je število odrejenih finančnih preiskav, v tem primeru gre za civilne postopke, povečalo. 2017 so državni tožilci predlagali kaznovalne naloge zoper 2638 oseb, za 1703 oseb so kaznovalni nalogi postali pravnomočni, vse zadeve še niso rešene.

Časi trajanja postopkov so bili s stališča tožilstva preverjeni v različnih fazah in so znotraj okvirjev. Časovni okviri v primerjavi z drugimi državami niso slabi.

Iz poročila so razvidne tudi naloge Vrhovnega državnega tožilstva, ki med drugim dela na izrednih pravnih sredstvih, kar je glede na majhno število vrhovnih državnih tožilcev (9) zelo zahtevno. Gre za težavne študijske probleme, kjer je treba preučevati primerjalno pravo,

ustavno pravo in vse druge vidike, zato, da se lahko vzpostavi razmerje do obrambe in njihovih zahtev za varstvo zakonitosti. Vrhovno državno tožilstvo vloga tudi svoje zahteve za varstvo zakonitosti in na ta način ščiti same obdolžence. Če gre za škodo za obdolženca sodišče le ugotovi kršitev, ne more pa preseči pravnomočne sodne odločbe, medtem, ko tožilstvo to lahko narediti. V 2017 je prišlo do poprave nekaterih krivic glede povojnih pobojev, kjer je bilo Vrhovno državno tožilstvo uspešno v postopkih za varstvo zakonitosti.

Vrhovno državno tožilstvo veliko dela na področju izobraževanja in strokovnega nadzora. Pregledanih je bilo preko 2000 zadev, kar je veliko in tako se skuša doseči učinke. Pregledi lahko potekajo pri posameznih tožilcih in zaradi odkritih strokovnih napak v pregledanih spisov ali če se ugotovi, da so postopki potekali predolgo, to lahko zaustavi napredovanje.

Predlagatelj je opozoril, da se glede bančne luknje in korupcijske kriminalitete v zdravstvu ves čas pojavljajo napačni podatki, da naj bi šlo samo za 1 pravnomočno sodbo. Sodišče je v 2017 izreklo sodbe v 3 zadevah, ki so vse obsodilne, razveljavljena je bila tudi 1 oprostilna sodba zoper 3 osebe, ker je Višje sodišče ugodilo pritožbi, ki jo je vložil SDT. Za sedaj je bilo v skupni bilanci pregona storilcev t.i. bančne luknje izrečenih sodb za več kot 10 kaznivih dejanja, od tega je pravnomočno končan postopek v 6 zadevah, od tega za 3 bančnike na vodilnih mestih. Preko 70 oseb se že obravnava in tudi število obtožnih aktov že presega številko 40. Sedaj je na vrsti sodišče, da razpiše glavne obravnave.

2017 je tožilstvo odločalo o več ovadbah kot jih je prejelo in težave z obvladovanjem pripada za tožilstvo niso značilne. Pripad na tožilstvo upada, gre pa še vedno za veliko številko.

Mnenje k skupnemu poročilu sta podala tudi Državotožilski svet in Ministrstvo za pravosodje (MP).

Državotožilski svet meni, da je poročilo dobro, ga je pa mogoče v naslednjem letu še nadgraditi. Državotožilski svet se zaveda, da se tožilstva soočajo s kadrovske problematiko, ki jo tudi Državotožilski svet poskuša razrešiti. Pogreša se analiza, kaj botruje posameznim številkam v poročilu, npr. zaznana je problematika različnosti odločitev po posameznih okrožnih državnih tožilstvih, zlasti v zvezi z uporabo alternativnih oblik kazni in v prihodnje bi bilo dobro ugotoviti zakaj je tako. Državotožilski svet se zaveda, da primanjkuje zaposlenih v analitični službi in podpirajo nove zaposlitve. Zadovoljni so s povečanim deležem denarnih kazni in menijo, da bi bila dobrodošla dodatna obrazložitev zapornih kazni. Pohvalili so obrazložitev v zvezi z izobraževanji. Državotožilski svet opozarja na nezasedenost tožilskih mest, na dolgotrajnost postopkov za imenovanje okrožnih državnih tožilcev, ki lahko trajajo tudi do 1 leta in s tem na onemogočeno učinkovito dopolnjevanje tožilske službe.

Ministrstvo za pravosodje (MP) je skupno poročilo pohvalilo, pogrešajo pa več analitičnega dela. Opozarjajo na razlike med tožilstvi in menijo, da je treba ugotoviti razloge zakaj do tega prihaja. Razlike so lahko popolnoma legitimne, vendar to lahko potrdi le analiza. Pohvalno je, da se zvišal delež izrečenih denarnih kazni, kar sledi politiki pregona, vendar tudi ta zelo niha med okrožnimi državnimi tožilstvi, npr. Kranj, Murska Sobota 22%, Ptuj 5%. Tudi pri uporabi alternativnih kazni gre za precejšnja nihanja in bi bilo dobro ugotoviti razloge. Skupno poročilo vsebuje vse zahteve, ki jih določa zakon, ne vsebuje pa ukrepov za izboljšanje učinkovitosti pri tožilstvih, pri katerih dosežki bistveno odstopajo od načrtovanih. 2017 so imela že vsa državna tožilstva izdelane letne programe, vendar pa ocena dela na podlagi letnih programov iz skupnega poročila ni razvidna in vse to so priložnosti za izboljšave. Predstavnica MP je še en segment, ki ga skupnem poročilu niso zasledili, gre za izvajanje splošnih strokovnih pregledov, ki so v domeni Vrhovnega državnega tožilstva in ni bilo izvedeno nobenega. V 2017 na tem področju ni bil realiziran načrt dela, v tem segmentu se lahko možnost za izboljšanje dela. Strokovni pregledi opravljeni doslej so bili po mnenju MP zelo kvalitetni, verjetno vzamejo veliko časa, vendar je njihova dodana vrednost v tem, da se

pri pregledovanju posameznih zadev lahko vidi kje so manjki, ki bi jih veljalo nadgraditi in to je že del analize, ki se pogreša v poročilu.

V razpravi so člani komisije komentirali in problematizirali nekatere podatke iz skupnega poročila. Člani komisije so izpostavili zgolj 83% zasedenost tožilskih mest, pri čemer se trend kljub manjšemu napredku v zadnjih letih, ne izboljšuje in ni dosežena polna zasedenost tožilskih delovnih mest. Komisija je menila, da je treba najti načine, da se stanje izboljša, saj je ob pomanjkljivi zasedenosti delovnih mest nemogoče pričakovati dobre rezultate in tožilstvom nalagati dodatne obremenitve. S strani predlagatelja so bila podana nekatera pojasnila glede zasedenosti tožilskih delovnih mest, hkrati pa je v pojasnilih predstavil še nekatere zelo zaskrbljujoče podatke. V zadnjem času prihaja de velike fluktuacije tožilcev, ker so se izboljšale razmere na trgu dela in tožilci kljub trajnemu mandatu, odhajajo v bolj plačane službe. Tožilska služba terja moralno integriteto in za takšno delo je treba službo jemati kot poslanstvo, ki ga želiš opravljati in gre za zahtevno delo. Državnotožilski svet se zelo trudi da bi zapolnil prosta delovna mesta, vendar so postopki dolgotrajni, zato se zavzema, da bi za sodnike in tožilce veljali enaki postopki za zaposlitev. Predlagatelj poročila je opozoril, da se bo v naslednjem obdobju (1 do 2 leti) zelo veliko tožilcev upokojilo, tudi na Vrhovnem državnem tožilstvu, pri čemer posamezni vodje okrožnih tožilstev opozarjajo, da jih zapušča veliko ljudi (npr. vodja ljubljanskega tožilstva opozarja, da ga bo zapustilo 12 tožilcev). S kadrovsko problematiko se bo treba intenzivno ukvarjati.

Komisija je komentirala 87% obsodilnost, kar predstavlja visok odstotek in govori o dobrem delu tožilcev, vendar pa hkrati zbuja nelagodje, ali je morda ta številka že previsoka. Člani komisije so v zvezi z visoko obsodilnostjo opozorili na svojevrsten paradoks v slovenski družbi. Obsodilnost je visoka, hkrati pa v javnosti vlada percepcija, da ni obsojen nihče. Predlagatelj se je strinjal, da gre za dobre rezultate tožilstva, ki jih javnost v glavnem prezre, ker se njen odnos gradi na 4 ali 5 odmevnih primerih in glede na izid le-teh posploši na celoto. Predlagatelj se je strinjal, da bi bila vsaka želja po poviševanju uspešnosti tožilstva napačen korak, saj je vsaka zadeva rezultat postopkov na sodišču, kjer se srečata obramba in tožilstvo kot dve enakopravni stranki. Ob visoki obsodilnosti pa je predlagatelj opozoril tudi na zmanjšano število pritožb, kar pomeni, da so bili vpleteni v večini zadovoljni s postopki in na visok delež zavrženih ovadb. Visoka obsodilnost se pokaže v čisto drugačni luči, če jo povežemo s podatki iz 2017, ko je bilo obsojenih 6796 oseb, ovadbe pa so bile zavržene zoper 16184 oseb. Pri takem razmerju obsodb in zavrženih ovadb je seveda večja verjetnost, da bodo tisti, ki bodo ostali v postopkih tudi obsojeni.

Poudarjeno je bilo, da so običajno zelo izpostavljeni primeri, ko obtožnica na sodišču pade in se hitro zapiše, da so obtožnice trhle ali pa da gre za povezanost med tožilstvom in sodstvom. Pri obtožnicah, ki na sodišču padejo se mnogokrat pojavijo vprašanja, zakaj so bile obtožnice sploh vložene in podobno. Predlagatelj je poudaril, da verjame, da ni politično motiviranih postopkov in da ne opaža pretirane povezanosti med državnimi tožilci in sodniki. Tožilec je pri vložitvi obtožnice samostojen, nihče, niti vodja mu ne daje navodil, pri obravnavanju zadev je tožilec samostojen, v nasprotnem primeru bi ga tožilec lahko prijavil Državnotožilskemu svetu. Pri obravnavi vsake zadeve je temeljno vodilo tožilca, da dokaže utemeljen sum, da je storilec izvršil kaznivo dejanje, sodišče pa odloča na podlagi gotovosti in to je bistvena razlika. Če bi tožilec tožil na podlagi gotovosti, potem bi bila obsodilnost 100%. Predlagatelj je opozoril, da je sodna praksa nekaj živega, danes se kot pravilo postavi nekaj, sodišče pa pravilo spremeni. Tudi odločitve ESČP kažejo, da se situacija lahko spremeni, ki ugotovi, da tudi naše Ustavno ali Vrhovno sodišče krši človekove pravice. Zato padle obtožnice ne pomenijo, da je tožilec delal nestrokovno ali pa jih je vložil na sodišče neargumentirano. Tožilec vloži obtožbo na podlagi dokazov, za katere je prepričan, da bodo na sodišču zadostovali in ki jih ima v spisu, potem pa se lahko na sodišču zgodi marsikaj, ljudje pričajo drugače, pozabijo, zbolijo....Odmevni procesi pa vedno sprožajo vprašanja zaupanja v pravno državo, je pa popolnoma normalno, da v enih zadevah pride do obsodbe, v drugih pa ne.

Komisija se je pridružila mnenju Državnotožilskega sveta in Ministrstva za pravosodje, da bi bilo dobro v skupnem poročilu dati večjo težo analitičnemu pregledu rezultatov posameznih tožilcev. Predvsem se to nanaša na dele, kjer prihaja do velikih razlik med posameznimi okrožnimi državnimi tožilstvi, npr. pri uporabi alternativnih kazni. Hkrati pa je komisija opozorila tudi na pomanjkanje kadra v analitičnem oddelku Vrhovnega državnega tožilstva in ob kadrovski podhranjenosti službe ni mogoče pričakovati poglobljenih analiz dela tožilcev in tožilcev. Predlagatelj se je strinjal, da so razlike med posameznimi okrožnimi državnimi tožilstvi glede npr. predpisovanjem alternativnih kazni, nekje so nova sredstva za razbremenitev sodišč sprejeli z odprtimi rokami, drugje pa ne zaživijo. Razlike za različne obravnave lahko temeljijo tudi v delu drugih institucij npr. v policiji in kako odkrivajo dokaze. V nekaterih okoljih delajo boljše in drugje slabše in to bi bilo treba bolj podrobno analizirati, čeprav verjetno določene analize bolj sodijo v pripravo socioloških študij o značilnostih posameznega okolja. Predlagatelj je ob tem opozoril na kadrovsko problematiko in na veliko obremenjenost Vrhovnega državnega tožilstva s pripravo poročila. Pripravlja se ga kar 6 mesecev in se pri tem analizira, primerja, zbira podatke, čeprav mora delo Vrhovnega državnega tožilstva služiti predvsem preganjanju pregona. Je pa na novo ustanovljen oddelek za analitične študije, ki bo poskušal odkriti nedoslednosti v ravnanjih različnih okrožnih državnih tožilcev in ugotoviti razloge zanje.

Komisija je izrazila zadovoljstvo, da se materialno finančno stanje tožilcev popravlja, nekatera vprašanja še ostajajo odprta in zato komisija poziva Ministrstvo za pravosodje, da skupaj s tožilstvi reši tudi ta odprta vprašanja.

Po končani razpravi je komisija sprejela naslednja sklepa:

1. Komisija za državno ureditev **se je seznanila** s Skupnim poročilom o delu državnih tožilcev za leto 2017, EPA 2750 – VII.

1. Komisija je za poročevalko na seji matičnega odbora določila državno svetnico Bojano Potočan. Sklep je bil sprejet soglasno.

2. Letno poročilo o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2620 - VII

Specializirano državno tožilstvo (v nadaljevanju: SDT) obravnava najbolj zahtevne strokovne primere. Pripad na SDT se je 2017 zmanjšal, predvsem zaradi upada zaznanih kaznivih dejanj s področja gospodarstva. SDT je precej obremenjen z vodenjem finančnih preiskav in z zastopanjem tožb po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Na SDT so bila prednostno obravnavana kazniva dejanja storjena na škodo bank, korupcije v zdravstvu in gospodarska kriminaliteta. Zato je bilo delo organizirano tako, da so bili državni tožilci razbremenjeni dela na t.i. manj pomembnih zadevah. Predlagatelj je predstavil pogoje, v katerih je SDT deloval v 2017. Na dan 31. 12. 2017 je v SDT delalo 29 državnih tožilcev, razporejeni so bili v 5 oddelkih. Državni tožilci službo v SDT opravljajo na dveh različnih podlagah, 11 državnih tožilcev je imenovanih in so ves čas v službi na SDT, preostali pa so na SDT dodeljeni in prihajajo iz okrožnih državnih tožilcev (omejitev dela je 4 leta in lahko ponovno kandidirajo). Predlagatelj je opozoril, da se bo v 2018 število državnih tožilcev zmanjšalo, saj je nekaj državnih tožilcev zapustilo SDT, v drugi polovici leta pričakujejo še nekaj odhodov, odprti razpisi pa ne nadomeščajo v celoti vseh odhodov. V 2017 se je na SDT zaposlilo nekaj novih strokovnih sodelavcev. Predlagatelj je opozoril, da je prostorska stiska še vedno velika, prav tako ostaja težava s hlajenjem prostorov, vendar naj bi MP v 2019 pomagal pri energetski sanaciji stavbe, s tem pa bodo te težave odpravljene. Problematika glede vozil naj bi bila vsaj delno rešena tekom 2018. Končno bo delno rešena tudi problematika slabe računalniške opreme, saj bo do jeseni nameščena nova računalniška oprema, kar bo omogočalo boljše delo in predvsem kompatibilnost programov SDT z drugimi

institucijami, s katerimi pri postopkih sodeluje. Še vedno ni rešena problematika hranjenja in dela s tajnimi podatki od stopnje zaupno dalje. Predlagatelj je glede porabe finančnih sredstev opozoril, da SDT zelo veliko sredstev porabi za prevode v slovenščino ali v tuje jezike, ker gre v mnogih primerih za mednarodne postopke.

Predlagatelj je predstavil statistiko dela SDT. V 2017 so bile dosežene obsodilne sodbe zoper 103 osebe, 102 fizične in 1 pravno osebo. Delež obsodilnih sodb znaša 84%, sodišča so večinoma izrekla zaporne kazni, praviloma skupaj z denarno kaznijo. V 61% gre za zaporne kazni, v 42% pa je šlo za denarne kazni. V 2017 je bilo naloženo za več kot 400.000 evrov denarnih kazni, 38 osebam je sodišče odvzela premoženjsko korist v skupni vrednosti 38 milijonov evrov, začasno zavarovanje je bilo odrejeno zoper 89 oseb, v skupni vrednosti 115 milijonov. Glede postopkov po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, ki velja od 2012, je bilo odrejenih finančnih preiskav zoper 181 oseb, do danes pa je bilo vloženih 24 tožb zoper 63 oseb, v višini preko 30 milijonov evrov. Sodbe so bile izdane v 10 zadevah, 4 od teh so že pravnomočne. Po tem zakonu je trenutno odrejeno začasno zavarovanje premoženja v višini več kot 20 milijonov evrov. V 2017 so bili obtožni akti vloženi zoper 116 oseb in zahteve za preiskave zoper 145 oseb. SDT je pri svojem delu uporabljal tudi sporazume o sklepanju sporazumov in priznavanju krivde, vendar je tega na SDT manj, ker gre za obravnavo kaznivih dejanja, pri katerih je zagrožena kazen visoko. V 2017 je bilo ustanovljenih 9 preiskovalnih skupin, od tega 4 specializirane in 5 finančnih.

Na področju kaznivih dejanj na škodo bank so bile vložene zahteve za preiskave in obtožnice zoper člane uprav in nadzorne svete največjih slovenskih državnih bank. Trenutno je v obravnavi okoli 80 zadev, ki se nanašajo na t.i. bančni kriminal. V fazi preiskav se trenutno nahaja 24 zadev, zoper 104 obdolžene, od tega je 78 bančnikov. V teh zadevah je ocenjena skupna škoda oziroma premoženjska korist 234 milijonov evrov, v 12 zadevah so vloženi obtožni akti zoper 45 oseb, od tega 24 bančnikov, premoženjska korist pa je ocenjena na okoli 99 milijonov evrov. Na področju bančnih kaznivih dejanja je bilo do konca 2017 izdanih 8 sodb, od tega 7 obsodilnih. Na področju kaznivih dejanj v zdravstvu, se v fazi končnega obtožnega akta nahajajo 4 zadeve zoper 37 obdolžencev, v 3 zadevah so bile vložene obtožnice zoper 21 oseb. V 1 zadevi je bila končana preiskava zoper 16 oseb in poteka intenzivno delo na vložitvi obtožnega akta, gre za osebe, ki so opravljale delo na vodstvenih položajih v zdravstvenih ustanovah. V fazi predkazenskega postopka s tega področja se nahaja 10 zadev zoper najmanj 29 oseb.

Stališči do letnega poročila sta predstavila tudi predstavnik Državnotožilskega sveta in Ministrstva za pravosodje.

Komisija je letno poročilo ocenila kot dobrega. Kot že nekajkrat doslej je bila izpostavljena dolgotrajnost postopkov glede bančne kriminalitete, predvsem v primerjavi z nekaterimi državami, kot npr. Islandija, kjer so se postopki zoper bančnike zaključili veliko hitreje. Sanacija bančne luknje se je pričela nekaj let nazaj, postopki zoper bančnike pa še vedno tečejo. Predlagatelj je v okviru predstavitve letnega poročila člane komisije seznanil z njihovim delovanjem na področju bančne kriminalitete in s statistiko na tem področju, ki po njihovem mnenju kaže pozitivne premike.

Kot je bilo v predstavitvi letnega poročila poudarjeno, se materialno finančna situacija na tožilstvih, tudi na SDT, izboljšuje, kar komisija pozdravlja. V naših mnenjih smo vedno znova opozarjali, da mora država zagotoviti materialne pogoje za delo tožilstev. Komisija se sicer strinja, da materialni pogoji in nekatere težave, ki so bile v prejšnjih letih na tem področju opazne, ne smejo biti izgovor za slabše ali manj uspešno delo SDT. So se pa člani komisije strinjali, da je urejenost materialnih pogojev predpogoj za dobro delo tožilcev.

Komisija je pozorno prisluhnila poročilu predlagatelja v delu, kjer je opozoril, da se zmanjšuje število državnih tožilcev, zaradi upokožitev in fluktuacije kadrov in da lahko pride do težav zaradi nezasedenih delovnih mest. To seveda ni dobra osnova za uspešno delo

SDT. Komisija je pozdravila napore Državnotožilskega sveta, da se zapolnijo prosta delovna mesta, vendar je Državnotožilski svet opozoril, da so postopki za imenovanje državnih tožilcev dolgotrajni. Državnotožilski svet se zavzema za to, da bi bili postopki imenovanja podobni kot velja za sodnike. To je tudi v skladu s priporočilom 19 Evropskega sveta, da naj bo družbeni status tožilcev in sodnikov enak. Predlagatelj je opozoril, da do pomanjkanja kadrov v SDT prihaja tudi zato, ker v SDT obravnavajo zelo zahtevne zadeve in se tožilci na razpise ne prijavljajo v velikem številu, čeprav bi na teh delovnih mestih potrebovali najboljši kader. Naslednji problem je prehajanje tožilcev iz okrožnih državnih tožilstev na SDT, saj v tem primeru ostane en tožilec manj na okrožnem tožilstvu, ker delovno mesto do vrnitve tožilca iz SDT ostane nezasedeno. Pri premestitvah državnih tožilcev iz okrožnih državnih tožilstev le-ta niso upravičena do zasedbe delovnega mesta z novim človekom, kar pa pomeni, da je v bistvu ves čas primanjkljaj in zato so kadrovske zadeve znotraj tožilstev zelo kompleksne.

Predlagatelj je opozoril, da so na SDT prednostno obravnavali kazniva dejanja storjena na škodo bank, korupcijo v zdravstvu in gospodarsko kriminaliteto. Zato je bilo delo organizirano tako, da so bili državni tožilci razbremenjeni dela na t.i. manj pomembnih zadevah. SDT je v zvezi s tem predlagal Ministrstvu za pravosodje spremembo obstoječega kataloga kaznivih dejanj iz 192. člena Zakona o državnem tožilstvu, ko gre za dotok kazenskih zadev na SDT, ki ne izpolnjujejo osnovnega kriterija zahtevnosti in pomembnosti zadeve. Na ta način bi se SDT razbremenil in bi v obravnavo dobil le najzahtevnejše primere. Do predlaganih sprememb še ni prišlo. MP v tem primeru zastopa stališče, da spremembe niso potrebne, ker je že sedaj, na podlagi obstoječega Zakona o državnem tožilstvu, mogoče uvesti rešitve, ki bi razbremenile SDT.

Po končani razpravi je komisija sprejela naslednja sklepa:

1. Komisija za državno ureditev **se je seznanila** z Letnim poročilom o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2620 – VII.

2. Komisija je za poročevalko na seji matičnega odbora določila državno svetnico Bojano Potočan. Sklep je bil sprejet soglasno.

3. Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2610 - VII

Predlagateljica je predstavil poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: posebni oddelek). Glede materialnega stanja posebnega oddelka je v 2017 prišlo do določenega napredka, saj so pridobili novo računalniško opremo, vključno s prenosnima računalnikoma. Pridobili so tudi novo vozilo in kaže, da bodo postopoma lahko zamenjali celoten vozni park. Izboljšalo se je tudi stanje glede hrambe arhiva, saj je Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP) zagotovilo prostore za rešene arhivske spise. Še vedno pa ni urejena hramba tajnih spisov od stopnje tajno in zaupno dalje, so se pa začeli iskati primerni prostori.

Težava posebnega oddelka, ki se vleče že od njegovega nastanka v 2007, je sodelovanje s policijo oziroma obveščanje posebnega oddelka s strani policije o sumih kaznivih dejanj, ki jih storijo pooblaščenec osebe. Policija je dolžna obvestiti posebni oddelek takoj, ko so podani razlogi za sum, da je policist storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Opuščanje obveščanja posebnega oddelka ima zlasti veliko težo v primeru, kjer bi policisti posebnega oddelka morali opraviti ogled kraja kaznivega dejanja ali zavarovati dokaze za kazenski postopek. Zato je bila 2017 s pomočjo MP ustanovljena delovna skupina, v kateri

sodelujejo državni tožilci in predstavniki policije, ki bo poskušala skleniti dogovor o boljšem sodelovanju in obveščanju med policijo in posebnim oddelkom.

Predlagateljica je izpostavila predlog sprememb Zakona o kazenskem postopku, ki je med drugim spreminjal tudi 158.a člen in po kateri bi posebni oddelek izgubil določene pristojnosti in tako kazniva dejanja, ki bi jih policisti storili izven delovnega časa ne bi bila več v pristojnosti posebnega oddelka. Predlagateljica je spomnila, da so bila tudi prizadevanja Komisije za državno ureditev in Državnega sveta pomembna, da sprememba v Zakonu o kazenskem postopku ni bila uresničena.

Posebni oddelek po vseh podatkih odstopa od povprečja ostalih tožilstev tako glede učinkovitosti, ki je med višjimi, po drugi strani pa ima posebni oddelek najmanjši delež obsojenih, razlog je v specifični preiskovanih dejanjih. Posebni oddelek je namreč krajevno in stvarno pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki jih v službi in izven nje storijo uradne osebe policije, kar predstavlja pretežni del nalog, ter druge pooblaščen osebe. Dokazovanje teh kaznivih dejanj je precej zahtevno, nekatera, predvsem manjša sodišča še vedno težko sprejmejo dejstvo, da je kriv policist. Postopki proti policistom se tudi zelo vlečejo, zaradi možnosti izgube službe pa niso pripravljene na pogajanja ali priznanja krivde ali alternativno reševanje sporov.

V 2017 se je število prejetih ovadb povečalo kar za tretjino, delno zato, ker je bolj jasno opredeljeno, kaj je kazenska ovadba in kaj je ne, prav tako pa v 2017 ni bilo stavke in so policisti obravnavali več kršiteljev in je bilo zato posledično več pritožb na njihovo delo. Večji pripad je prinesel tudi nekaj več rešenih zadev kot 2016. Večina, kar 90% vseh prejetih ovadb je zavrženih, razlog je v tem, da je veliko ovadb neutemeljenih, saj državljani očitno menijo, da se bodo s prijavo policista, ki jih je kaznoval za prekršek, izognili odgovornosti za storjene prekrške ali plačilu kazni. Od vseh obtoženih je bil delež obsojenih 71%, je pa to številčno malo, gre za 36 policistov.

Stališče do letnega poročila posebnega oddelka je na seji komisije predstavilo še MP, ki je poročilo posebnega oddelka pohvalilo. V letnem poročilu so zajete vse vsebine, ki jih nalaga zakon, prav tako pa letno poročilo zajema oceno doseganja ciljev iz sprejetega letnega programa dela za preteklo leto.

Komisija je letno poročilo pohvalila. Komisija je izrazila zadovoljstvo, da se je materialno stanje (računalniška oprema, vozni park, hramba arhiva...) izboljšalo in upa, da bodo vsa ostala odprta vprašanja s tega področja v naslednjem obdobju urejena.

Predlagateljica je v predstavitvi letnega poročila opozorila, da je po nekaj letih prizadevanj policija v 2017 končno pripravljena nuditi izobraževanje za policiste, ki delajo v posebnem oddelku, doslej je bila namreč to težava in se jih je odklanjalo. Komisija je poudarila, da ni dopustno, da policija odklanja izobraževanje policistov, ki delajo v posebnem oddelku in člane komisije je zanimalo kako je sploh mogoče, da je do tega prihajalo. Predlagateljica je izpostavila je, da gre v primeru policije za velik in vpliven državni organ (več kot 8000 ljudi), medtem, ko je posebni oddelek majhen (13 ljudi) in policija nima interesa, da posebni oddelek preiskuje policiste, prav tako pa posebni oddelek nima nekih vzvodov ali pravne podlage, ki bi policijo spodbudilo k sodelovanju s posebnim oddelkom. Predlagateljica je izrazila upanje, da se bo sedaj komunikacija izboljšala in da bo policija spoznala, da ji je delovanje posebnega oddelka celo v korist in ne v škodo. Predstavnica MP pa je v zvezi s tem opozorila na delovno skupino, v kateri sodelujejo državni tožilci in predstavniki policije in je bila ustanovljena 2017 in bo poskušala skleniti dogovor o boljšem sodelovanju in obveščanju med policijo in posebnim oddelkom. Morda je priložnost za izboljšanje dela s policijo v okviru te delovne skupine, ki spremlja izvajanje uredbe o sodelovanju državnega tožilstev in policije in drugih organov.

Po končani razpravi je komisija sprejela naslednja sklepa:

1. Komisija za državno ureditev **se je seznanila** z Letnim poročilom o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2610 - VII.

2. Komisija je za poročevalko na seji matičnega odbora določila državno svetnico Bojano Potočan. Sklep je bil sprejet soglasno.

3. Potrditev zapisnikov 5., 6. in 7. redne seje komisije in 2. izredne seje komisije

Vsi zapisniki so bili soglasno potrjeni.

4. Pobude in vprašanja

Na seji ni bilo pobud in vprašanj.

mag. Mateja Poljanšek l.r.
sekretarka

Rajko Fajt l.r.
predsednik